

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani velja:

Za celo leto predplačilo 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za jeden mesec 1 gl. 40 kr.

V administraciji prejemani velja:

Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za jeden mesec 1 gl.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 6 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravnništvo in ekspedicijska v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 3.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-števil. 74.

Štev. 294.

V Ljubljani, v soboto 23. decembra 1899.

Letnik XXVII

Mir na zemlji...

Jutri bo udaril On, ki je namestnik Kristusov na zemlji, s kladivom ob steno rimske apostolske bazilike in stena se bo odprla, v nji se bodo odprla — sveta vrata. Začelo se bo sveto leto — na sveti večer!

Na sveti večer! Oh, kaj je pač, kar tako čudno gane vsakega na sveti večer? Celo mož, ki je v viharjih življenja izgubil vero mladih dni, ki se zdi brezčuten za vse božje, celo on ne more zatajiti čustev srca na sveti večer. Spomini, spomini... A ti spomini ne bi imeli moči, če ne bi bili sladki spomini, spomini sreče, spomini miru! Oj da, mir, mir, to je tisto, po čemer tako koperni človeško srce! Tistega miru, sladkega miru, ki ga je lil za mladih dni sveti večer v verna srca, kakor kje pomladni večer krepilno roso v zlate cvetlične čaše, tistega miru si želi bedno človeštvo!

In kdaj bolj kakor v naši dobi? Stoletje se zataplja v večnost; mnogo sil je razvilo, mnogo del rodilo; z bogatimi zakladi je obložilo duha — a kaj je prineslo srcu? V srce je vrglo razpor, nemir, sovraštvo, obup... Brat sovraži brata, rod rod, država državo. O miru govore, o svobodi, enakosti in bratstvu, a kamorkoli glejete in čujte, trpini stiskajo pesti, narodi stočejo, države pokajo...

Ni miru! Stoletje se zataplja v večnost, že rdi na vzhodu nebo, a nihče ne ve, kaj prihaja. Človeštvo nemirno vrvi, kakor da bi z neba krvavo žarel pošasten komet, predhodnik strašnih dni, svetovne vojske, socialne revolucije, velike anarhije. Najmodrejšim se mračno guba čelo, ko razmišljajo bližnjo temno prihodnost.

Tako koperni človeštvo po miru, in miru ni! In človeštvo že zdvaja, da bi kdaj zopet posijal z milobno svetlobo v bedna, obupana, razdjana, sovražna srca. Saj ni nikogar, ki bi upapolno oznanjal blagovest miru! — Pač!

Pač! On, ki razglasa sveto leto na sveti večer! On, namestnik Kristusov na zemlji, On oznanja človeštvu upapolno blagovest miru!

Po takih prevarah naj se človeštvo strezne, vrne naj se h Kristusu, kralju miru, in našlo bo mir! »Slava Bogu na višavah — in mir ljudem na zemlji!« Človeštvo naj da Bogu čast, in Bog bo dal človeštvu mir! Človeštvo naj se vrne na pot zapovedi božjih, in ta pot je bo privedla k miru. Krščanska pravičnost in krščanska ljubezen — te dve naj zavladata in zavladala bo prava svoboda, prava enakost, pravo bratstvo in srečni mir!

To je upapolna blagovest miru, ki jo oznanja človeštvu namestnik Kristusov na sveti večer! Oj da bi jo čuli vsi!

»Slava Bogu na višavah — in mir na zemlji ljudem, ki so dobre volje!« Da, le dobre volje je treba, dobre, resne volje! Človeštvo je pač že spoznalo, kako lažnivi so bili obeti lažnivih prerokov, ki so mu govorili o miru, o sreči — brez Boga. Izrgali so mu vero iz srca, a kaj so mu dali? Mrkli pogledi, grozeče pesti, jadne kletve nemo pričajo, kaj so mu dali! Non est pax impiis — brez Boga ni miru!

Le dobre volje je torej treba, bridko spoznanje je že davno tu! Seveda — to mora človeštvo očitno izpovedati — miru pravzaprav ni več vredno, ko je enkrat zavrglo svojega Boga. Da, ne vredno!

A Bog, naš Bog, je Bog milosrđa! Consola mini, consolamini — ne zdvajaj, ljudstvo moje! tako kliče Kristus človeštvu, in njegov namestnik na zemlji razglasa sveto leto na sveti večer!

Sveto leto! Leto milosrđa božjega, leto božje ljubezni! Oj da bi človeštvo vedelo ceniti ta čas! Kako bi hitelo tja h grobovom svetih apostolov, kako bi s solzami močilo tla prepojena z mučeniško krvjo, kako bi pevalo po podzemskih grobiščih svete psalme — in iz grobov svetih apostolov in iz tal napojenih z mučeniško krvjo in iz katakomb, od vsepovsod bi šumelo, šepetalo, dihalo: mir, mir!

Mir, mir na božjem srcu! Večer zataplja očega se stoletja bi bil človeštvu nov — sveti večer! In večer bi zatonil in zazoril bi zornovega veka med prelepim himnom: Čast Bogu na višavah — in mir na zemlji ljudem!

O našem združnem gibanju.

(Dopis s Štajerskega.)

II.

Poostiril se je v zadnjem času boj, ki ga bije naš narod za obstoj na Štajerskem. Naš narod čedalje bolj uvideva, da ostane v političnem oziru brezpraven rob, dokler mu je v gospodarskem oziru oholi Nemeč gospod. To spoznanje je rodilo v narodovi duši neodoljivo željo po gospodarski samostalnosti. Ker pa je ta le na združnem temelju mogoča, zato se narod z vso vnemo oklepa gospodarske organizacije v obliki gospodarskih zadrug.

Seveda ni bilo že izprva pričakovati, da bodo naši nasprotniki mirno gledali naše združno gibanje ter roke križem držali, ko jim ginejo tla

LISTEK.

Božični zvonovi.

Zeblo jo je. Kako bi je ne zeblo, saj je bilo gorovje, čez katero je ravnokar šla, znano Schwegljevo gorovje, na katerem leži nemčurstva večni sneg in led. Mrzla nemškutarska burja pihala ji je v obraz goste nemčurske snežinke pihala ji je skozi nedostatno narodno obleko, da je ženo pretresal mraz do kostij. Tresla se je mraza, a šla je dalje, stopala vedno više in više v gorovje. Bila je slabotna ženska, prav moderno opravljena. Pisala se je Zavest, imen je pa imela, kakor je v boljših hišah navada, kar dvoje: Napredna Narodna. Prašam Vas, zakaj pa ne? Ako je tej ime Amalija Viktorija, oni Evgenija Emilija, tretji zopet Ana Sofija, zakaj bi zavest ne imela dveh imen: Napredna Narodna? Saj je iz imenitne moderne hiše, od Naprednikovih. Junakinjo te povesti torej poznamo: Napredna Narodna Zavest.

Čim više je dospela Napredna Narodna Zavest v Schwegljevem gorovju, tem bolj je pešala, tem bolj jo je zapuščala moč. Kedar pa je dospela na vrhunec, pošle so ji vse moči. Utrujena sedla je na kos nemškutarskega ledu, zaprla je oči in želela si je samo, da si malo, malo odpočije.

Noč je pritisnila in sneg je vse huje naletal ter se usipal na onemoglo Napredno Narodno Zavest.

Tam iz daljne doline začuli so se božični zvonovi, ki so vabili verne Slovence v cerkve. »Samo da pridem tja,« rekla je Napredna Narodna Zavest, »pa odpravim to neumno zvonjenje, ki me tako moti v počitku. Ti klerikalci niti ne pustijo, da bi si tu malo oddahnili.«

Potem pa so se ji zaprle oči. Sneg je padal in padal in skoro je sedela snežena podoba vrhu gorovja. V dolini pa so zvonili zvonovi in pobožni Slovenci zbirali so se po cerkvah.

Druzega dne pa so našli Napredno Narodno Zavest vrhu Schwegljevega gorovja. Bila je mrtva, zmrznjena.

Naprednikovi pa so obelodanjali za njo razne lepe parte, na katerih se je v velikih črkah čital znani izrek: »Raje s Schwegljem, nego z Mahničem.«

Žalovali pa Naprednikovi za Napredno Narodno Zavestjo niso. Zakaj tudi? Pivo in smodke dišijo sedaj ravno tako, kot prej, in šampanjec ni nehal se peniti. O Napredni Narodni Zavesti pa sedaj še govoriti in pisati zdi se Naprednikovim zelo pesniško. Taka pesniška govorica in pisava pa še vedno navdušuje nekatere.

V božični noči.

(Spisal F. M. Dostojevskij.)

Ali ste videli v božičnih praznikih otroke v hudem mrazu prositi po cestah milodarov? Skorej letenska je njih obleka, okoli vratu imajo ovito kako staro cunj, in sučejo se pred vašimi nogami in jecljajo naučene besede. Tudi vas zebe in se podvigate priti v gorko sobo, in zato se jezite nad beraškimi dečki, ki tekajo pred vami. Ubogi mali so v resnici vredni usmiljenja...

O takem dečku hočem vam pripovedovati ne ravno o takem, katerega pošljejo že prosjačit, ko je še zelo majhen, šest let star, mogoče še manj; temveč o takem, katerega bi poslali gotovo čez eno, čez dve leti. Bilo je zjutraj na vse zgodaj. V vlažnem, mrzlem kotu kleti se je zbudil. Njegova suknjica je bila tenka, od mraza se je tresel; v kotu na omari sedež je bil zadovoljen, opazovati iz dolgčasa sapo »kako je puhtela iz ust«... Toda bil je grozno lačen... in ure so minevale... in stopal je vedno k postelji, na kateri je ležala njegova bolna mati; tenka je bila slamnica, mesto vzglavja je imela pod glavo culo cunj. Kakšna usoda jo je pripeljala semkaj? Bržkone je prišla z dečkom iz drugega mesta in nenadoma obolela... Praznik je pred durmi, zato so ostali stanovalci kleti odšli; le daleč v kotu

pod nogami. Kakor poročajo naših nasprotnikov glasila, zbralo se je že prošli teden nekaj nemških trgovcev v Celju, da se pomenijo, kako zastreti našo gospodarsko organizacijo. »Slovenski Narod« se hvali, da so vzeli ti naši nasprotniki pravila kranjskega društva trgovcev in obrtnikov za vzor ter da si bodo po tem vzorcu osnovali svoje društvo.

Kranjskim liberalcem častitamo na teh somišljenikih! Oni so si skovali orožje, ki naj na Kranjskem brani interese trgovcev in obrtnikov, a hkrati tudi ljudstvo samo obvaruje škode, ki mu jo prinaša klerikalna gospodarska organizacija. Ravno to orožje so si izposodili naši sovragi, da nas siloma pridržijo i nadalje v gospodarski in politični odvisnosti. Bržčas si bodo »Narodovi« rodoljubi, ki jim je narodova sreča najbolj pri srcu, pomagali iz neljube zagate z izgovorom: quod licet Jovi non licet bovi.

Ljut boj se je pričel po Južnem Štajerju, poleg političnega završal je tudi še srditejši gospodarski boj. Bojni vrsti sta ostali neizpremenjeni, na eni strani naš politično zatirani in gospodarsko izkoriščani narod, na drugi strani meščanstvo južnoštajerskih nemških gnezd, ki ima vso političsko premoč in gospodarsko nadvlado v rokah.

Besno se zaletavajo naši sovragi v našo gospodarsko organizacijo, zlasti v konsumna društva. To dejstvo nam priča, da so v živo zadeti in da je organizacija prav primerno ustavljena. Drugega ji ne morejo očitati, kakor da je klerikalna, da jo ustanavljajo in vodijo duhovniki, ki ne bi smeli svojega stanu tako profanirati. Ako nasprotniki potrebujejo še več psovk in zabavljič, svetujemo jim, naj pridno prebirajo »Slov. Narod«, ki si je stekel v zabavljanju in psovanju rekord.

Tudi groženj se ne bojimo. Ako se trgovcem res posreči pregovoriti veletržce in tovarnarje, naj pretrgajo vse zveze z našimi zadrugami, jim bomo prav hvaležni, ker nas s tem samo prisilijo, da pričnemo tem preje nastanavljati prepotrebne osrednje zadruge in osrednja skladišča. Sicer pa se za dober denar povsod dobi, kar se hoče.

Za našo osamosvojo pa ne zadošča samo gospodarska organizacija kmetskega stanu. Čas je, da se tudi naši obrtniki začno združno organizovati, da se tudi delavci poprimejo združnega gibanja. Le ako se vsi širši narodovi sloji primerno gospodarsko organizujejo, nam bo mogoče streti premoč nasprotnikov, le s pomočjo splošne organizacije vseh proizvajalnih stanov se moremo gospodarsko in političsko osamosvojiti. Le nevstrašno po načrtani poti naprej, dokler ne postanemo na lastni zemlji sami gospodarji, ki si bomo sami rezali kruh!

Iz hrvatskega sabora.

Iz Zagreba, 16. dec.

Razprava o idemniteti je trajala do 12. decembra ter so govorili proti njej Potočnjak, Bauer, Maruša in Modrušan, za njo pa večina edini

ban. Potočnjak je govoril mirneje, nego po navadi, vendar pa je slika Hrvatske, kakor jo je on opisal, grozna. Sabor ni zbran po volji naroda, nego artefakt današnje vlade, pa zategadelj dela vse, kar vlada zahteva. Svobode ni najti v celej deželi, kajti vsa je podvržena redarstveni kontroli in človek ni varen v nobenem društvu, da ga kdo ne ovadi. Resnica se pa ne sme povedati, kajti vse se konfiscira in svoboda tiska je že zdavnaj zginila iz Hrvatske. Pa ravno zato tudi volitve pri nas niso svobodne, ker oblasti odločijo že naprej, kdo bode zastopal kotar; če ne gre z lepa, izvajajo volitev pa z nasiljem, kakor se je dogodilo v Bošnjakih in na drugih krajih. Narod propada v vsakem pogledu. Vsa dežela je že podobna Šjeničaku, le tujci se okoriščujejo, ker jih podpira vlada. Tudi sijaj glavnega mesta je le navidezen, saj je večidel vse le na dolg delano. Sodniki niso neodvisni, kakor govori postava, nego morajo služiti zistemu, drugače zaostajajo. Politična uprava je grozno slaba; glavna naloga upravnih činovnikov je, da delajo za današnji politični zistem. Kdor bolj goreče zastopa načela vlade, ta se hitreje dokopa do boljšega mesta. Ravno oni činovniki, proti katerim so se dokazale nepostavnosti prigodom volitev, so bili povišani v službi, mesto da jih je zadela zaslužena kazen. Govor Pliverića dokazuje le malodušnost, ki se je lotila vsega naroda, a nuncij regnikolarne deputacije pokazuje, da smo prišli v zagato, da ne moremo dalje. Zato se je večina poprijela deloma sveta poslanca Franka in postavila neke zahteve v poročilo ter se misli na ta način rešiti, kar pa ni verjetno. Če je on v jednom svojem govoru imenoval bana Jelačića »črnožoltega« generala, mu ni hotel s tem zmanjšati zasluga za hrvatski narod, nego je hotel le povedati, da je bila njegova borba brez uspeha za hrvatski narod, pa so ga protivniki krivo razumeli, če so mislili, da je on proti temu narodnemu junaku.

Pred vsem je potrebno, da se na Hrvatskem popravi društvo, da zavlada med samimi Hrvati poštenje in sloga, in da bode mogel drug drugemu zaupati. Zato raj on misli, da na Hrvatskem ni potreben antisemitizem, nego boj proti lopovščini, ki se je vrinila v vse slojeve naroda ter ga izpodjeda kakor črv. Pošteni oportunizem je v tem pogledu najbolje sredstvo, da se stori društvo. Dajmo narodu vsakdanji kruh, a inteligenciji pa bolj moralno.

Ta govor je povzročil celo pri večini velik vtis, ker je v marsičem odkril žalostno stanje hrvatskega naroda, a ko je to, kar je Potočnjak opisal v splošnem pregledu, razjasnil dr. Bauer v potankosti, posebno kar se tiče finančne uprave na Hrvatskem, je gotovo tudi večina morala o sebi priznati, da se tako nič več ne sme dalje upravljati na Hrvatskem. Govornik je navedel po imenu nekoliko kmetov iz svojega volilnega kotara, katerim so davkarji po sili zaplenili hrano, obleko, živino, premda so davek plačali. Tako so Turki pobirali harač, pravi govornik, a ti činovniki bodo ostali bržkone nekaznjeni, kako more

potem hrvatski narod spoštovati oblasti, če se ž njim tako ravna. Na ta način se širi od zgoraj nemoralnost, kajti ti činovniki se postavljajo nad Boga, ter to tudi pred narodom zatrjujejo. Takej vladi govornik vendar ne more votirati idemnitete. Govornik ni proti zvezi z Ogersko, ali ta zveza se mora držati tako, kakor je sklenjena, namreč da ostane Hrvatska ravnopravna z Ogersko. Sicer pa se mora Hrvatska razvijati le na narodni podlagi in naša politika mora biti le narodna, a zato ne more biti protivna Ogerske, kajti samostalna Hrvatska ne more biti nevarna Ogerske, če med obema državama vlada sporazum in pa sloga. Hrvati niso protivniki zveze z Ogersko, samo poštena naj bode ta zveza. Če se v hrvatskem saboru slišijo izjave, da mora sčasoma hrvatska državna samostanost zginiti, je to vrlo škodljivo, in poslanec Jagić je kriv, da se širi v narodu malodušnost, če mu na tak način govori o njegovej bodočnosti. Govornik je istega mnenja, kakor njegov predgovornik, da je treba namreč probuditi med Hrvati in Mažari pravo zaupanje, pa da se na pošten način rešijo vsa politična in gmotna vprašanja!

Zadnji dan razprave je govoril dr. Mazura, ki je ovrget trditve dr. Pliverića, da vlada na idemniteti ne treba poverenja sabora. Mazura je dokazal, da je to povsod običaj; če ni na Hrvatskem tako, se ne čudi, ker tukaj vlada ni parlamentarna, saj je poznato, kako je prišel ban do svoje časti, namreč poverjenjem ogerske vlade. Proti Jagiću je dokazal, da je Ogerska prekršila pogodbo, ker je uvela državni davek na vino tudi na Hrvatskem. Posebno srečno pa je pobijal Pliverića, ki je izumil zopet nekaj izraz za državno jedinstvo z Ogersko, on imenuje namreč jedinstvo »nagodbeno«. Tak izraz je protipostaven, ker ga nagodba ne pozna, in tisti, ki kaj takega uči, krši sam nagodbo. Izjavil se je tudi odločno proti dualističnemu zistemu, ker se po tem ustavu samo dvema narodoma daje vsa oblast v državi, kar je največja krivica. Vpraša pa tudi Pliverića, s čim je Hrvatska nagodbo z Ogersko prekršila, če on zahteva, da se Hrvati te zveze natanko drže. Govornik ne ve niti enega slučaja navesti, da bi Hrvati prekršili nagodbo, pač pa jih ve na stotine od strani mažarske.

Ta govor je silno porazil protivnike, pa vtisa celo banov govor ni mogel ublažiti. Ban je govoril nenavadno mirno in popustljivo. Vidi se iz vsega, da opozicija s svojimi govori ruši poprejšnjo umišljavost o nepremagljivosti. Ban je v svojem govoru izjavo podbana o poverenju glede idemniteta vpozval ter se izjavil, da vlada v tem vprašanju prosi za poverenje sabora. Tudi na interpelacije misli vlada ter hoče na nje odgovoriti, toda opozicija troši preveč časa pri razpravah: naj se opredeli en dan za odgovore na interpelacije. Ban brani potem ogersko vladno glede davka na vino, da se je pri tem ravnalo postavno. Tudi glede železnic se je izjavil, češ, da ni res, da se na Hrvatskem nič ne stori v tem pogledu, saj Hrvatska razmerno nima manje železnic, nego

stoka, mučena od protina, osemdesetletna žena; nekda je služila za varuhinjo otrok, zdaj je osamljeno umirala; ječala je in mrmrala in zmerjala je dečka, tako da se je ta bal, ji blizu priti. Pijače si je preskrbel v veži, toda kake skorjice ni mogel dobiti nikjer; in vedno je stopal k postelji, na katerej je ležala mati, da bi jo zbudil. Tako tesno mu je bilo pri srcu v tem mraku; že davnaj se je zmaščilo; luči niso prižgali. Otupil je obraz materi in čutil se je, da se ni nič premaknil in bil mrzel ko stena. Kako mrzlo je tukaj, si je mislil, ko je držal roko na rami mrljca. . . . Nato je sopesl v prste, da bi jih ogrel, a ko je našel na postelji svojo čepico, odšel je tipaje in potihoma iz kleti. Že poprej bi šel rad, toda bal se je velikega psa na stopnicah, ki je lajal ves dan pri sosedovih vratih. Zdaj ni bilo psa nič več tukaj. In deček je smuknil na ulico.

O Bog, kako mesto! Kaj takega ni še videl, odkar živi. Kako temna je bila noč v onem kraju, odkoder je prišel, vso ulico je razsvetljevala ena sama svetiljka. Nizke lesene koče zapirajo z zapahi; ko se le prične mračiti, ni nobenega več na cesti, vsi se pozaprô v hiše in le psi se zbirajo, na stotine, na tisoče, tulijo in lajajo vso dolgo noč. Zato je pa bilo tam tako gorko in dali so

mu jesti. A tukaj . . . O Bog! da bi imel le skorjico kruha, da bi utolažil glad! Kako tukaj vse navskriž miglja in ropota! Toliko lučij in toliko ljudij, konj in vozov in mraza! Iz nozdrvi razdraženih konj leti sapa in zmrzuje v zraku, podkove tolčejo skozi mehak sneg ob kamenje. In ljudje se tako sujejo in . . . Bog! kako rad bi jedel, četudi bi imel le majhen košček! In naenkrat ga začno boleti prstki, tako hudo.

In zopet druga cesta; ah, kako široka! Tukaj ga gotovo pohodijo. Kako vsi vpijejo, tekaajo, vozijo . . . in luč, toliko luči! Kaj je to? Ah! kako veliko steklo! a za steklom soba! in v sobi drevo notri do stropa — to je božično drevesce z mnogimi zlatimi papirčki in jabolki! Pod drevescem ležijo pernice in majhni konjički. Po sobi tekaajo otroci, čisto in čedno opravljeni . . . in smeji se in igrajo in jedo in pijejo. Tu — dekletce pleše z dečkom, kako lepa deklica! Tudi godba igra, skozi steklo jo sliši. Ubogi deček vidi vse to, čudi se in smeja. Zdaj ga pa začno boleti prstki na nogah in ročice so postale popolnoma rdeče, prstki se nič več ne upogibajo in bolijo ga pri pregibanju. Tedaj pa prične deček na vso moč jokati in odbeži dalje. Skozi neko drugo šipe vidi zopet sobo, polno božičnih drevesc; po mizah le-

žijo potice vseh vrst: mandelnove, rdeče, rumene pogače; zraven pa sede štiri bogato olišpane gospe — vsakemu, ki pride, dajo potice in vrata se odpirajo vedno, s ceste prihaja notri mnogo, mnogo gospode! Mali se priplazi do vrat, odpre, vstopi v sobo. Hu! kako ga ozmirjajo, mu migajo, naj odide. Ena od dam stopi hitro k njemu, potisne mu v ročico kopejko in mu odpre vrata na cesto. Kako se mali ustraši. Kopejka se strklja po stopnicah: vsaj ne more prstkov skročiti, da bi jo obdržal. Hitro, hitro odbeži naprej — kam, tega sam ne ve. In on teče, teče in sope v ročice. Toda kaj je to? Ljudje stoje in se drenjajo: na oknu za steklom so postavljene tri male punice, v rdečih in zelenih oblačilih in prav kakor žive. Star možic sedi na stolu in giblje z roko, kakor da bi igral na velike gosli; dva druga stojita zraven in drgneta z lokom po malih vijolinah, kimata v taktu z glavicama, spogledujeta se, njih ustnice se pregibljejo, govorita, samo ne sliši se, ker sta za steklom. Mali misli spočetka, da so živi. Ko pa spozna nazadnje, da so le punice, se glasno zasmeha. Res, da bi se kmalu jokaj, ko pa gleda te igrače, se mu zdi vse tako smešno, veselo. Naenkrat se mu zdi, kakor da ga grabi nekdo zadaj za suknjico, in naenkrat stoji poleg

Kaj pa mi verni Slovenci ljubljanske škofije? Ali nimamo dovolj razloga zadostovati presv. Srcu Jezusovemu za premnoga razžaljenja, ki jih trpi v presv. Rešnjem telesu? Da molčim o javnem opravljanju in obrekovanju, o medsebojni jezi in sovraštvu nahujskanih oseb in stanov, s čimer se Jezusovo preljubeznivo Srce neizrekljivo žali, vprašam le, ali se tudi pri nas ne taji Božanstvo Jezusovo, ali se ni odločno zametavalo krščanstvo kot vodilo javnega življenja, ali se posebno zadnji čas ne zahteva šola osvobodjena od vpliva cerkve Jezusove, ali se ne piše zaničljivo zoper svete misijone, zoper pobožna romanja, zoper redovnike in redovniško življenje, ali se ni kar naravnost hvalilo paganstvo, ali se ni opisavala Jezusova cerkev kot sovražnica narodov, ali se ne oznanjuje in povečuje in pospešuje nesramnost in mesenost? Oh, saj so tacega za Gospoda Jezusa razžaljivega duha polni pogubni listi: „Slovenski Narod“, „Rodoljub“, „Rudeči Prapor“, „Ljubljanski Zvon“! Dobro čutim jaz, a lahko čutite tudi vi, da tam, kjer se ti listi čitajo, počasi ohladi srce za katoliško cerkev, za službo Božjo, za prejemanje sv. zakramentov, da je tam najbližja nevarnost opustiti vse krščanske dolžnosti in pozabiti na Gospoda Jezusa. In zakaj se v teh listih prav pogosto čitajo preumazane stvari proti duhovnikom in redovnikom? Zakaj? Zato, da se do služabnikov Božjih in oznanjevalcev večnih resnic v srca bravecev zaseje nezaupnost, in se braveci ravno s tem najuspešneje odbijajo od vsega cerkvenega življenja, ki ga vzdržujejo ravno duhovni. Vprašam Vas, ali niso ti časopisi nevarni za vaše versko prepričanje, za vaše versko življenje, nevarni za srečno vašo večnost? Ako je pa to resnično, prosim, ali smete te liste naročevati? brati? v hiši trpeti? Ali jih dober kristjan sme širiti in priporočati? Po vesti in pred Bogom jih ne sme. Ako torej hočete ostati v ljubezni Božji, ako nečete, da vam omrzne sv. vera, tedaj zaprite vrata listom: „Slovenski Narod“, „Rodoljub“, „Rudeči Prapor“, „Ljubljanski Zvon“!

Ali torej nimamo tudi mi razloga dovolj, da poslušamo glas sv. Očeta in v svetem letu prav posebno zadostujemo Božjemu Srcu našega Jezusa v tabernakelju za vse pregrenke razžalitve, katere je v sedanjem stoletju med nami pretrpel in jih mora še trpeti? Za to srcu našemu zaželeno zadoščevanje odločujem posebno praznike sv. Rešnjega Telesa, presvetega Srca Jezusovega in njihove osmine, potem vse dneve od Božiča prihodnjega leta 1900 do praznika sv. Treh Kraljev leta 1901. Način slovesnega zadoščevanja bom še posebej o pravem času naznanil. Želim pa, da v svetem letu raste število vernikov in število tistih župnij, kjer se ob nedeljah skupno in glasno časti presveti Zakrament; želim, da se prav obilno vsi, posebno možje in fantje, vdeležujete svečanosti prvega petka ali prve nedelje v mesecu in ako mogoče, pristopate k spravnemu sv. obhajilu; želim, da se širi tretji red, bratovščina sv. družine, Marijanske družbe za fante in dekleta, da tako združeni večkrat prejimate sv. zakramente ter dobivate moči in razsvetljenja, in se boste mogli bojevati zoper svoje strasti, zoper razna zapeljevanja, in ostanete zvesti svojemu Jezusu ne samo z besedo, ampak tudi z življenjem po njegovih naukih. Za vse to pa naj vas nagibajo sveti misijoni, ki so se že letos na mnogih krajih obhajali, pa se bodo še na več tekom sv. leta. Sveti misijoni so klic k pokori, k poboljšanju življenja, k ljubezni in zvestobi Jezusu, našemu Odrešeniku. Ako se po teh mojih željah

ravnate, dali boste Božjemu Srcu Jezusovemu ono zadoščanje, o katerem trdijo sv. Oče, da je najboljšo. Pišejo namreč: „Način zadoščevanja najbolj zaželen in največ vreden, ki ima izražene in vžgane si znake resnice, je ta, ako se kesamo, ker smo grešili, in ako po izprošenem miru in odpuščenju od Boga vse svoje dolžnosti točneje izpolnjujemo, ali se jih zopet poprimemo, če smo od njih prenehali. Ker pa za vse to ravno sveto leto ponuja največ ugodnih prilik, je razvidno, da se mora krščansko ljudstvo zanje pripravljati prav iz srca in polno svetega zaupanja.“

III.

Ko sem Vam, predragi v Kristusu, razložil, kaj namerava sveto leto in katere posebne prepotrebne in Jezusu sovražnemu času primerne slovesnosti se zanj pripravljajo, čujte še, kako sv. Oče sveto leto napoveduje in kaj ozir pobožnosti in odpustkov v tem letu odločujejo.

Napovedujejo pa sv. Oče sveto leto s temi-le besedami: „Povzdignivši oči k nebu in presrečno proseči Boga, ki je bogat v usmiljenju, naj bi našim željam in našemu podvzetju pritrtil, ter blagovolil s Svojo močjo um človeški razsvetliti, voljo pa po dobroti svoji spodbuditi: sledeči stopinjam rimskih papežev, naših prednikov, in s pritrjenjem častitih naših bratov, kardinalov svete rimske cerkve, napovedujemo in proglašujemo po oblasti všemogočnega Boga, blaženih apostolov Petra in Pavla in po oblasti naši v našem svetem mestu splošno in veliko sveto leto trajajoče od prvih večernic Božiča 1899 pa do prvih večernic Božiča 1900, katero naj bo v čast Božjo, v zveličanje duš in rast svete cerkve, ter hočemo, da naj je s tem listom napovedano in razglašeno.“

Ko so sv. Oče s temi besedami sv. leto napovedali in razglasili, odprejo bogate zaklade sebi v varstvo in v upravo izročeni milosti, ter podeljujejo popolno odpuščenje vseh kazni za grehe vsem tistim, ki se res skesanega srcá spovedó, pristopijo k sv. obhajilu in ki, ako stanujejo v Rimu, dvajset dni, ako so pa kot romarji v Rim prišli, deset dni nepretrgoma ali pretrgoma vsaj po enkrat na dan pobožno obiščejo velike cerkve sv. Petra, svetega Pavla, sv. Janeza v Lateranu in svete Marije Snežnice, pa molijo za povišanje sv. cerkve, za izkoreninjenje krivover, za edinost med krščanskimi vladarji in za blagostanje krščanskega ljudstva.

Odpustki sv. leta se torej morejo dobiti samo v Rimu. Navadno se po dokončanem sv. letu dopusti, da se nekoliko časa odpustki sv. leta dobivajo tudi zunaj Rima povsod po katoliškem svetu, kar se bo v letu 1901 tudi sedaj skoraj gotovo dopustilo, toda tekom pravega sv. leta 1900 se dobivajo odpustki samo v Rimu.

Zato nas pa tudi sv. Oče prav ljubeznivo v Rim vabijo in upajo, da bodo verniki kaj radi hiteli tja v večno mesto, ne da bi uživali posvetnih veselja, da bi si pasli puhlo radovednost, ampak da zadosté svojemu verskemu prepričanju in spoznajo pred celim svetom svojo krščansko vero. V Rim nas torej sv. Oče vabijo.

To je pa tudi prav in se spodobi. Kaj pa je Rim? Sam Bog mu je vtisnil znak posebnega veličanstva in dostojanstva uredivši vse tako, da je ravno v Rimu sv. Peter postavil svoj vladarski prestol, da ravno v Rimu vladajo papeži, prvi in pravi namestniki Jezusovi, vrhovni poglavarji vseh katoličanov, vsega katoliškega svetá. Sv. Oče pišejo:

„Romati v Rim nagiba vse že prirojena posebnost tega mesta, in od Boga mu vtisnjen znak, katerega nobena človeška nakana, nobena sila izbrisati ne more.

Saj je za prevzvišena in vse človeško presegajoča opravila Jezus Kristus, Odrešenik človeškega rodu, pred vsemi mesti ravno Rim odbral in sebi posvetil; tukaj je ne brez skrivnostnih in dolgotrajnih priprav utemeljil bivališče za svoje gospodovanje; tukaj naj bo, je zapovedal, za večne čase prestol njegovega namestnika; tukaj je hotel, da se luč njegovega nebeškega nauka čista in nepokvarjena ohrani in od tukaj naj se sveti nauk kakor iz pravega in najbogatejšega studenca, razliva po vseh delih sveta, in sicer tako, da nasprotuje samemu Jezusu, kdor bi nasprotoval rimski veri. Svetost mesta povišujejo stari verski spominki, izredno veličanstvo velikih cerkvâ, grobovi prvakov med apostoli, podzemski pokopališča prepogumnih mučencev. Kdor vse to dobro razume, gotovo bo čutil, da v Rimu ne roma po tujem, ampak po domačem mestu, in s pomočjo Božjo se bo vrnil iz Rima boljši kakor pa je prišel v Rim.“

Tako ljubeznivo in nujno nas sv. Oče vabijo v Rim, da mi tam pričujoči spoznamo imenitnost, posebno važnost in oblast večnega mesta. Da bi nas pa tja bolj gotovo privabili, zato preklicujejo vse do sedaj vernikom podeljene odpustke tako, da jih tekom sv. leta nikdo ne more dobiti doma, ampak le v Rimu. Veljavni ostanejo samo ti-le odpustki: 1. odpustki podeljeni za smrtno uro; 2. odpustki podeljeni za „angelovo češčenje“; 3. odpustki desetih let in deset kvadraten za obiskovalce cerkvâ, kjer je sv. Rešnje Telo izpostavljeno za 40urno češčenje; 4. odpustki za spremljevalce presv. Zakramenta, ko se k bolnikom nosi, in pa za one, ki pošljejo svečo, da jo drugi nosi; 5. odpustki obiskovalcem cerkve Marije Kraljice angelov zraven Asisija o porcijunkuli; 6. nekateri odpustki, katere podeljujejo škofje v škofovskem ornatu; 7. odpustki privilegirane altarja za pokojne in vsi drugi podeljeni samo v prid pokojnih, kakor tudi vsi odpustki podeljeni v prid živih, toda ti samo zato, da se s priprošnjo morejo darovati za mrtve, tako da koristijo samó mrtvim, ne pa živim.

Pa sv. Oče ne preklicujejo le odpustkov, ampak tudi vsa razna pooblastila dana škofom razven pooblastila podeliti odpustke za smrtno uro in tudi druge duhovne v to pooblastiti in pa razven pooblastila za spreglede in odveze njihovih podložnikov v vseh skrivnih slučajih, če so tudi sv. Stolicy pridržani, kakor dopušča sv. tridentinski zbor, in pa tudi v javnih slučajih, kakor jim to za posamezne osebe in slučaje dopušča sv. Stolica ali pa splošno cerkveno pravo.

Pooblastila in odpustke pa so sv. Oče ravno zato omejili, da bi mi pohiteli v Rim in se tam udeležili nenavadnih, izrednih milosti sv. leta, potrdili se v sveti veri, poživili v krščanskem življenju in bolj gotovo se zveličali. Glas njegov bodo verniki, kakor v poprejšnjih, tako tudi v sedanjem sv. letu poslušali in trumoma hiteli na grobe sv. apostolov, v večni Rim. In kakor v poprejšnjih svetih letih, tako se bo tudi v sedanjem blagoslov nebeški kot velika reka razlival iz Rima po vesoljnem svetu in tudi po mili naši slovenski domovini. Ali smem upati, da se nas iz naše škofije toliko zbere, da pojdemo skupno skozi Loreto v Rim kot poslušni sinovi sv. Očeta? V Jeruzalem niste mogli, predaleč je, kaj pa v Rim? Ako se mi bo naznanilo, da je upati precejšnje vdeležbe, ukrenil bom vse potrebno, da gremo skupno v Loreto in Rim, poklonimo se sv. Očetu in opravimo predpisane pobožnosti za odpustke, da tako dobimo obilno blagoslova Božjega za sebe, za svoje domače, za svojo škofijo in za ves svet.

Res, ogromna večina vas ne bo mogla romati v Rim, ali vendar se bo nad vse razlil blagoslov svetega leta; s svetim Pavlom vam kličem: „Bratje, opominjamo vas, da milosti Božje ne prejimate za stonj; saj Bog govori: „uslišal sem te v milosti bogatem času in na dan zveličanja sem ti pomagal.“ „Glejte, sedaj je milosti poln čas, sedaj je dan zveličanja.“¹⁾ Ne zaprimo torej svojih vrat blagoslovu svetega leta, ampak odprimo vrata naše dobre volje pokori in spreobrnjenju, razširimo roke za molitev, da razlije nebo obilnost blagoslova sv. leta na nas. Odprimo svoja srca, svoje hiše, svojo do movino! Končujoče se stoletje ni bilo ravno srečno, ni bilo blagoslovljeno, ni uživalo sladkega miru. Novo, dvajseto stoletje bi moglo srečno biti brez novih topov, brez novih strojev in tovaren, toda nikakor ne brez Božjega blagoslova.

Dvajseto stoletje potrebuje miru, srčnega, dušnega miru, ne pa zdihovanja in obupnosti; toda mir se ne vseli razen v čista srca: sveto leto naj nam jih očisti vsaj vsacega smrtnega greha, posebno greha nečistosti.

Dvajseto stoletje potrebuje miru v družinah, miru v občinah. Miru pa ni tam, kjer žive ljudje le za pozemeljsko srečo, le za telesno vživanje, za veselice, za zabave, sploh le za časnost; tu ni miru, ampak strast, razdor, sploh nemir, nezadovoljnost. V svetem letu pa nam kličejo sv. Oče, naj odtrgamo svoja srca od uživanja in pohlepnosti, odtrgamo od zemlje in počutnosti, ter srce in oko obrnemo kvišku k Bogu, k večnosti. To pa ni mogoče brez vere, brez molitve, brez krščanskega življenja v družinah in občinah. Sveto leto pa namerava ravno vse, hišo in mesto, koč in vas prekvasiti z duhom molitve, z duhom prave pobožnosti; saj je sveto leto — leto molitve.

Dvajseto stoletje potrebuje miru za narode in za vse dele sveta. O naj se zmanjša nevoščljivost in sovražnost med narodi, naj ne bo svetovnih vojsk. Sveto leto oznanjuje ljubezen in slogo, oznanjuje in prinaša mir Božji. O naj bi le vsi v duhu svetega leta k molitvi roke povzdignili in iz srca vpili: pridi k nam tvoje kraljestvo, kraljestvo miru; o naj bi vsi po želji sv. Očeta srce svoje darovali božjemu Srcu Jezusovemu, potem bi Božja ljubezen in nebeški mir vsa srca, vse narode združil in zedinil, saj ga ni imena pod nebom danega ljudem, da se v njem zveličajo, razven imena Jezusovega. K njemu se moramo torej zateči, k njemu, ki je pot, resnica in življenje. Da, sveti mir bi se k nam priselil, padel bi iz rok krvavi meč preprirov in vojsk, ko bi vsi kraljestvo Jezusovo priznali, ko bi se vsi prav iz srca njemu podvrgli in ko bi „vsak jezik spričeval, da je Gospod Jezus Kristus v slavi Boga Očeta.“²⁾ Sveto leto bi bilo vhod v novo zlato stoletje.

IV.

Za početek svetega leta pa to-le do ločujem:

1. Ta pastirski list naj se vernikom IV. adventno nedeljo prebere.

2. Popoldne naj se izpostavi presv. Rešnje Telo eno uro; verniki naj se povabijo, da mnogoštevilno pridejo molit, ako mogoče glasno v zboru, da bi se blagoslov Božji v svetem letu prav obilno razlival nad vso rimsko-katoliško cerkev, nad našo Avstrijo in prav posebno nad našo škofijo.

3. Ob angelovem češčenju naj se pol ure prav slovesno po vseh cerkvah zvoni in tako početek sv. leta oznani.

4. V noči od 31. decembra 1899 do 1. januarja 1900 se sme po vseh cerkvah in kapelah, kjerkoli se hrani sv. Rešnje

Telo, presveti Zakrament ob enajsti uri izpostaviti; želim, da se po župnih in samostanskih cerkvah, ako je mogoče in se bo dobilo molivcev, sv. Rešnje Telo že poprej izpostavi, n. pr. ob desetih, ali osmih, ali šestih in naj bo izpostavljeno do konca sv. maše, ali pa tudi do šestih zjutraj, kar naj gg. župniki s mi odločijo; o polnoči naj bo sveta maša peta ali tiha, toda samo ena in sicer de festo in Circumcisione Domini et Octava Nativitatis; verniki morejo med sv. mašo, pa tudi izven sv. maše pristopiti k sv. obhajilu. Kdor hoče k sv. obhajilu pristopiti, zanj se spodobi, da od 8. ali vsaj 10. ure zvečer ničesar več ne užije.

Saj se za početek sv. leta spodobi, da po noči vstanemo in hitimo poklonit se Stvarniku vesoljstva, darovat mu najmilejšo žrtev, namreč Jagnje Božje in udeležiti se svete večerje, da v ugodnem času zamo remo dobiti pomoč, milost in usmiljenje: „Sedaj namreč nam je zveličanje bliže; sedaj je čas ugoden, sedaj so dnevi zveličanja.“ Ako se cerkev Jezusova prispo dablja devicam hitečim ženinu nasproti ravno po noči, naj bi ravno v tej slovesni priliki poslušali te-le svete besede: pripravite svoje svetiljke: glejte, ženin prihaja, pojdite mu nasproti! (Decret. Urb. et Orb. de 13. Nov. 1899).

Na novega leta dan naj se opravi služba Božja po navadi; zato dopustim, da se tam, kjer je to potrebno, binira in sicer naj binira g. župnik ali oni g. duhoven, katerega odloči gosp. župnik.

Blagoslov vsemogočnega Boga, Očeta in Sina in svetega Duha naj pride nad vas in naj ostane zmiraj nad vami. Amen.

V Ljubljani na praznik sv. Nikolaja, dne 6. decembra 1899.

† *Anton Bonaventura,*
škof.

Tedenski koledar.

Nedelja, 24. decembra: 4. adventna, evang.: Janez Krstnik oznanja pokoro. Luk. 3. Adam in Eva. — Ponedeljek, 25. decembra: Božič. Rojstvo Kristusovo. — Torek, 26. decembra: Štefan muč. — Sreda, 27. decembra: Janez ev. — Četrtek, 28. decembra: Nedolžni otroci. — Petek, 29. decembra: Tomaž Kantvar, David kralj. — Sobota, 30. decembra: Neofor m. — Solnce izide 30. decembra ob 7. uri 48 minut, zaide pa ob 4. uri 19 minut. — Lunin spremin: Zadnji krajec 25. decembra ob 4. uri 35 m. zjutraj. — *Musica sacra* v nedeljo, 24. decembra: V stolni cerkvi velika maša ob 10. uri: Misa „Jesu Redemptor“, zložil Adolf Kaim, graduale A. Foerster, offertorium dr. Fr. Witt. O polnoči pontifikalna maša: D-dur maša, zl. K. Kempter, graduale in offertorium zložil dr. J. Benz. V ponedeljek, 25. decembra pontifikalna maša ob 10. uri: Instrumentalna maša „Srce Jezusovo“, zložil Ign. Mitterer, graduale Z. Skuhersky, offertorium G. Lickl. V torek 26. decembra pontifikalna maša ob 10. uri: Deveta instrument. maša, zložil Moric Brosig, graduale in offertorium Ant. Foerster. — V mestni cerkvi sv. Jakoba v nedeljo 24. decembra velika maša ob 9. uri: Misa in honorem sanctae Caeciliae v D-dur zl. Anton Foerster, graduale „Hodie scietis“ zl. Ant. Foerster, offertorium „Pollite portas“ zložil dr. Witt. Poje se vokalno. Pri polnočnici: Latinska maša v E-dur zložil R. Kempter, graduale „Pecum principium“, zložil A. Foerster, offertorium „Laetentur coeli“ zložil L. Belar. V ponedeljek 25. decembra velika maša ob 9. uri: Instrumentalna maša v A-moll, zložil B. Hahn, graduale „Viderunt omnes fines terrae“ zložil Anton Foerster, offertorium „Piu sunt coeli“, zložil G. E. Stehle. V torek 26. decembra velika maša ob 9. uri: Latinska maša v D-moll, zložil V. Horak, graduale „Sederunt principes“, zložil Ant. Foerster, offertorium „Elegerunt“, zl. A. Foerster.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 23. decembra.

(»Slovenec« Slovenec.) Da vstrežemo željam, katere so naši somisljeniki izražali pri raznih pri-

likah, ter da kolikor mogoče uspešno vršimo nalogo krščanskega dnevnika, povečali bomo z novim letom naš list, tako da bo v vsaki številki prinašal za jedno stran več gradiva, nego do sedaj. V ta namen dobi »Slovenec« po novem letu večjo obliko. Vredništvo se potru di, da stori svojo dolžnost ter z novim letom list tako uravna, da bo Slovincem na vse strani za dostoval kot dnevnik. Ostal bo zvest svojemu do sedanjemu programu ter bo skušal izpolnjevati nalogo katoliškega dnevnika v smislu navodil papeža Leona XIII. — »Slovenec« je in ostane glasitelj in branitelj idej krščanstva v verskem, narodnem in socialno-gospodarskem oziru! Pripravljenega imamo mnogo lepega gradiva za podlistek; v novem letniku pričnemo objavljati prevod slovečega Manzoni-jevega romana Zaročenca (Promessi sposi). — Da bo pa list tudi raznovrsten, zato se pa priporočamo svojim somisljenikom, naj nam sporoče vsako zanimivo novico, in sicer kratko, točno in verodostojno. Vkljub temu, da nam s povečanjem lista troški zelo narastajo, vendar z novim letom valed odprave kolka za časnike ceno »Slovenca« znižamo za dva goldinarja — S tem upamo, da smo storili vse, kar se v prospeh lista more zahtevati od lastništva in uredništva. Da bo pa list tudi gmo tno vspeval, treba, da naročniki store tudi svojo dolžnost. — Zato prosimo torej svoje naročnike, da naročnino točno vplačujejo. Velike svote zaostale nevplačane naročnine iz prejšnjih let sili upravnništvo lista, da v prihodnje pošilja list le plačujočim naročnikom, tudi se ne more ozirati na naročila, katerim ob enem tudi ni priložena naročnina. — Kadar naročnina poteče, se bo »Slovenec« do tičnemu pošiljal še teden dni; ako do tedaj naročnina ni poslana, ustavi se dopošiljanje lista. — Mi lista nikomur ne vsiljujemo, komur se pa zdi list vreden, da ga naroči, naj skrbi, da ga tudi točno plačuje, kakor mora uprava lista točno in pravočasno plačevati ogromne svote, katere proizvaja izdajanje lista. — Ako lastništvo, uredništvo in naročniki store svojo dolžnost, tedaj bo v novem letu naš list napredoval in vedno uspešneje služil sveti stvari. Teh želja prevzeti, želimo vsem Slovincem, ki so dobre volje, vzlaati pa svojim prijateljem in naročnikom, vesele bo žične praznike!

(Ljubljanski občinski zastop in škofovi zavodi.) Kako daleč se morejo spozabiti ljudski zastopniki, ki se ne dajo voditi treznemu razumu ampak le slepemu sovraštvu do katoliškega imena in terorizmu liberalnega časnikarstva, priča nam počenjanje liberalnih mestnih zastopnikov ljubljanskih. Po vsem mestu se je raznesla novica, da škof ne bo zidal v Ljubljani zavodov, ker mu stavijo na magistratu nalašč take zapreke, da jih mora prestaviti iz Ljubljane. Res neskončno surovo in neumno je »Narod« napadal te prepotrebne zavode, a da se bodo temu umazanemu listu udali tudi mestni zastopniki, ki naj bi skrbeli za blagor ljudstva, tega ne bi bili pričakovali. Čez stavbeni prostor je načrtana 14 metrov široka cesta; zato je seveda nemogoče tam zidati, kakor da bi se tak načrt, ako je to mestu v korist, nikjer ne premenil. »Narod« je zapovedal, da zavodov ne sme biti v Ljubljani, mestni zastopniki so ga poslušali, in kaj bo zdaj? Več krajev, ki so veliko bolj pripravi za konvikt, nego ljubljanski, srčno želi, da bi škof zidal pri njih. Ljudje bi pomagali povsod, ker tako neumni niso nikjer, da ne bi spoznali poleg duševne tudi gmo tne koristi, ki jo bo tudi donesel konvikt. Koliko zaslužka bo tu za zidarje, trgovce, čevljarje, krojače, mesarje, peke itd. Ako se prestavi konvikt na deželo, bo bolj zdrav, prostor cenejši, delo zlažje, občina prijaznejša in ne bo vednih sitnostij od liberalnih magistratov. Škoda pa, ki jo bo naredil tak sklep ljubljanskemu mestu, naj povrnejo ljudstvu njegovi liberalni zastopniki na magistratu! Res čudno se vedejo gospodje na magistratu! Ko so potrjevali in licencovali hišo nesramnosti, takrat je bilo ljudstvo proti temu in je protestiralo glasno in jasno, a rekli so: mora biti! Sedaj je pa ljudstvo za zavode — in oni pravijo — ne smejo biti! Nesramne hiše vpe-ljujejo, katoliške šole odganjajo. »Narod« popi-suje pobiranje doneskov za zavode kot »harače«.

¹⁾ 2. Cor. 6, 1. 2.
²⁾ Phil. 2, 11.

kot krivičen neznosen davek. Ljubljanski občinski zastopniki — pristasi »Narodovi« — pa obremenjajo z velikanskimi dolgovi ljudstvo. 800.000 zopet na posodo! Vse na občinske stroške. Sedaj pa hoče škof sam sezidati šolo, od katere bi Ljubljana imela dobiček in nič troškov, — sedaj pa vpijejo, da dela škof Ljubljani krivico! Takih občinskih zastopnikov morda nima več svet! Tudi nunsko šolo hočejo iztisniti iz Ljubljane, da bo ljudstvo prišlo še ob to dobroto in imelo veselje zidati za drag denar še kakšno novo šolo. Nune ven, nesramnice noter! To je politika liberalizma. Mi ne vemo, kako se bo Presvetli odločil. Za konvikt sam bi bilo gotovo bolje, če pride iz Ljubljane ven, a revnim Ljubljančanom, kateri vzdihujejo pod neznanskim bremenom, bi privoščili, da oni uživajo koristi od konvikta. Če pa pride konvikt iz mesta ven — tedaj se naj ljudstvo zahvali za to svojim zastopnikom in »Narodovemu« hujekanju.

(Umeščen) je bil v sredo 20. t. m. č. g. Josip Volc na župnijo Velike Poljane pri Ribnici.

(Prezentiran) je na župnijo Št. Jurij pod Kumom č. g. Francišek Avsec, župnik v Brusnicah.

(Konji se se splašili) danes dopoldne okolu 10. ure presvetlemu knezu in škofu na Valvazorjevem trgu. Presvetli je pal s sanij brez vsake poškodbe. Konje so ustavili še-le na Viču in so se precej poškodovali. Presvetli, ki je bil namenjen v Horjul k sv. misijonu, se je potem s sijakarjem tja odpeljal.

(Oseba vest.) Učiteljci Mariji Rupnik v Loškem potoku je podelil poljedelski minister 11. učno mesto na rudniški šoli v Idriji.

(Kdaj ima »Slov. Narod« prav?) Vselej! Tako bodejo odgovorili unisono cenjeni g. g. liberalci. Mi smo v tem oziru malo bolj skeptični. Dne 21. t. m. piše »Narod« v uvodnem članku o Witteku, da je po »svojem političnem mišljenju nemški levici jako blizu, in da uživa posebno v levičarskih krogih veliko več simpatij, kakor bi jih imel, ako bi levičarji v njem ne videli družega nič, kakor kapaciteto v železniških stvarih.« Politiški prijatelj in zaveznik g. šefredakterja »Slov. Naroda« g. baron Schwegel mora biti torej, če smemo soditi po ravno navedenih besedah »Slov. Naroda«, z ministrom Wittekom silno zadovoljen. Dobro! Toda berimo isto številko »Sl. Naroda« še dalje! Še na istej strani piše »Narod« v političnem pregledu o istem Witteku, da bode po sodbi »Grazer Tagblatt-a«, glasila nemške narodne stranke, »slepo orodje jezuitske kamarile.« »Narod« to sodbo potrjuje z besedami: »Slovani nimamo vzroka dvomiti, da ima »Grazer Tagblatt« to pot prav.« Kdaj pa ima »Narod« prav? Ali takrat, ko piše, da je Wittek somišljenik vseskozi liberalnega političnega sotrudnika »Narodove« stranke, barona Schwegla, ali takrat, kadar trdi, da je oni isti Wittek orodje in sicer slepo orodje jezuitske kamarile? Ali so morda jezuitje liberalni? Zakaj jih liberalni »Narod« potem vedno graja? Ali je Schwegel morda klerikalec? Kaj dela potem v njegovi zvezi sluga liberalne misli?

(Kritikus »Slov. Naroda«) se je pišoč o Führichovih in Dostalovih slikah, katere so baje v letošnjih »Zgodbah sv. pisma«, strašansko vrezal, ker niti enih niti drugih podob v »Zgodbah« ni. V torek prišel je »Narod« zopet toliko k sapi, da je spisal dolgovozno opravičevanje. O Dostalovih slikah, katerih v »Zgodbah« ni, previdno molči, o Führichovih pa trdi, da se nahajajo »večinoma« v »Zgodbah«, samo, da so — čisto drugačne, da jih je — g. dr. Lampe popolnoma preuredil. Ko se je nekoliko poglobila viharna veselost, s katero nas je navdal ta izgovor, brali smo konec »Narodove« notice, kjer pravi ta list mogočno: »Za nas je tudi slikarska afera s tem dognana!« Torej to je bila zadnja beseda »Narodova« o tej stvari, sedaj hoče ponosno molčati, ko nas je tako dal. Tako piše v torek. Vsak cirkus ima pred odhodom še »zadnjo predstavo«, potem pride »najzadnja«, za to »nepreklicno zadnja«, potem »na splošno zahtevanje zadnja«, i. t. d. Tudi »Narodova« zadnja beseda o tej stvari v torek ni bila zadnja, marveč v četrtek že zopet »Narod« piše, da so slike v »Zgodbah« Schnorrove; pa tudi Schnorrove, tako izvaja »Narod« svoje »misli« dalje, niso popolnoma, ker so drugačne. »Na občno zahtevanje« naj bi dal »Narod« o tej stvari še nekaj »zadnjih gala-predstav«, kjer lahko trdi, da so podobe v »Zgodbah«

Rafaelove, ali kakega drugega mojstra. Tako pisanje je podučno za bravece, pa tudi za dotičnega kritikusa, ki se bo pri tem naučil vsaj nekaj zgodovine slikarstva. Pravijo, da je kritiku, ki presoja slike, včasih znanja te zgodovine treba. Gosp. dr. Lampe, zakaj ne daste v »Zgodbe« Führichovih in Dostalovih slik, da se mora potem »Narod« tako jeziti? Ako napada radi svoje lastne blamaže »Narod« g. dr. Lampeta, rekel bode ta ali oni, da to ni lepo, mi, ki poznamo napredno dušo, — pa se smejemo.

(Proti konsumnim društvom) so vprizorili južnoštajerski Nemci in njih zavezniki divjo gonjo. Drugega ne morejo ti kulturonosci očitati konsumnim društvom razun klerikalizma, strahovite pošasti, ki se je vtelesila v konsumnih društvih. V Mariboru bo 15. jan. prih. l. velik protesten shod proti klerikalnim konsumnim društvom. Na ta shod so vabljeni tudi vsi (nemški) deželni in državni poslanci. Vsa ta gonja nam priča neovržno, da je južnoštajersko posili — nemštvo z gospodarsko organizacijo slovenstva v živo zadeto, priča nam tudi, da je našega naroda gibanje krenilo na pravo pot, ki ga privede do gospodarske in politične osamosvoje. Zato pa kličemo vsem narodnim voditeljem na Štajerskem: Le pogumno po zmago v boj!

(V torek v »Katoliški Dom«) Odbor »Slov. kršč. soc. zveze« nam poroča, da na družbinskem večeru na sv. Štefana večer nastopi iz posebne prijaznosti občeznani vrli tenorist g. Ivan Meden. Mej Kržičevo igro »Zamujeni vlak« so se upleli razni osoljeni kupleti. Na vaporedu so poleg tega še komični prizori, petje, nastop tamburašev ter prosta zabava, za katero je tudi najboljša preskrbljeno. Vstopnina 10 kr., za nečlane 20 kr. Začetek točno ob 7/8 uri. Posebna vabila se ne izdajajo.

(Slovenščine — ni treba?) S Koroškega dne 21. dec. Včasih je prav dobro in potrebno, da čitaš tudi oni del uradne »Celovčanke«, v katerem se razpisujejo razne službe, napovedujejo dražbe, oglašajo kurateli itd. Tudi tam najdeš obilo dokazov za to, kako dobronam in prijazni so nam Slovencem razni »nepriistranski« vladni krogi. Okr. šolski svet v Velikovicu je razpisal mesto učitelja v Črnečah, t. j. v povsem slovenski vasi. V drugih takih razpisih tirjajo znanje slovenščine. V tem razpisu iščeš zaman zahtevo, da mora učitelj znati slovensko, dasi ono šolo pohajajo samo slovenski otroci!! Okrajnemu šolskemu svetu se ne zdi vredno, ozirati se na to dejstvo. Ali morda njega predsednik gosp. okrajni glavar ne ve še, da so Črneče slovenske, da tam nemških otrok sploh ni ne?! Ali je ta razpis že prvo delo novoizvoljenih zastopnikov, ultranemških gospodov Pinteriča in Metnica, ki sta po milosti liberalnih kmetov prišla v omenjeni zastop, da i tam uganjata svojo zagrizeno politiko zoper Slovence?! — Isto »prijaznost« kakor velikovski okr. šolski svet, nam kaže tudi poštna direkcija v Gradcu. Razpisala je mesto poštnega odpravitelja v Šmihelu v podjunski dolini. V razpisu zahtevajo vse mogoče stvari, samo znanja slovenščine ne, dasi je poštni okraj čisto slovenski! Treba bi bilo, da se oglasi tudi občina in pové slavni direkciji v Gradcu, kar ji gré! Pošiljajo nam čisto nemške uradnike; kako ti potem delajo z ljudstvom, katerega ne razumejo in kateremu so odločni nasprotniki, o tem se moremo prepričati malone vsak dan! Vse to kaže, kako prijazni in dobronamni so nam »tam zgoraj«.

(Nenadoma umrl) je včeraj tukajšnji bankir in poslovodja »Glavne hranilnice in posojilnice« g. Maks Veršec.

(Osrednja gospodarska zadruga.) Deželno sodišče ljubljansko je dovolilo registriranje pravil »Gospodarske zveze v Ljubljani, registrovane zadruge z omejeno zavezo«. Zadruga namen bo: pospeševati zadržno organizacijo kmetijstva, pospeševati v obče kmetijsko gospodarstvo svojih udov, pospeševati trgovino in obrt svojih udov. Zadržni deleži so: Glavni deleži prvi vrste po 1000 kron, glavni deleži druge vrste po 200 kron, trgovski deleži po 20 kron, obrtni deleži po 10 kron, opravilni deleži po 2 kroni. Slovenska centralna gospodarska organizacija v združni obliki je toraj formalno zgotovljena. Sedaj pride važnejše in težavnejše delo: v obliko vdahniti življenje. Da se to zgodi, treba sodelovanja vseh poklicanih faktorjev, v prvi vrsti pa — ljudstva samega.

Že v prvi polovici meseca januarja izide prva številka glasila »Gospodarske zveze« pod naslovom »Narodni Gospodar«. »Narodni Gospodar« bode obravnaval vse panoge narodnega gospodarstva in izhajal po dvakrat na mesec. Izveček iz društvenih pravil bomo priobčili v jedni prihodnjih številki ter tedaj še obširneje spregovorimo o velevažni zadevi naše gospodarske organizacije.

(»Katoliškega Obzornika« I. zvezek) novega IV. letnika je danes izšel in bil razposlan. Vsebinska tega zvezka je nastopna: Katoliška cerkev v Evropi in XIX. vek. (Dr. I. Ev. Krek.) — Kako tolmačijo zgodovino? (Dr. Jožef Gruden.) — Nekaj luči v temo. (Dr. Mih. Opeka.) — Čemu na katoliški shod? (Janez Kalan.) — Zola in Lourdes. (Dr. Aleš Ušeničnik.) — Kaj je s »Slov. Narodom?« (Dr. Aleš Ušeničnik.) — Slovestvo: I. Razgled knjig II. Razgled socioloških del. III. Razgled obzornikov. — Drobčinice. — »Katoliški Obzornik« izhaja štirikrat na leto in stane 5 kron. — Dobita se še prvi in drugi letnik, tretji je pošel. — Narodnina naj se pošilja pod naslovom: Upravištvo »Katol. Obzornika« v Ljubljani.

(Gimnazija v Kranju) kaj dobro napreduje. Letos ima že sedem razredov in pet paralel ter čez 500 dijakov in 15 profesorjev. Kranj je ponosen na ta odličen zavod.

(Božičnica ljublj. prostovoljnega gasilnega društva) se bo vršila dne 26. t. m. v veliki dvorani »Mestnega doma«.

(Iz Zadretske doline) 15. decembra 1899. Lopovski napadi na pošteno kršč. slov. ljudstvo. Na Šmartinovo nedeljo dne 12. novembra t. l. prišel je Rečički župnik okoli 1/5 ure popoldne v Šmartno k župniku sosedu na tako imenovano Šmartinovanje. Župnik ostal je kake dve uri v župnišču, njegov spremljevalec pa, poslovodja kmet. društva na Rečici, oglasil se je v gostilni tik župniške hiše. Že tukaj v gostilni napadal je neki »olikaneec«, stanovski tovariš »Narodovega« dopisnika, s žaljivimi besedami Rečičkega gosta izzivaje ga na prepir; rekel je Rečičkemu gostu v obraz, da ga iziva z namenom, da ga žali. To izzivanje opazovali so pri oknu gostilne od zunaj trije ali četrje prežarji, z namenom seveda, ako bi izzivani gost začel prepir, da planejo po njem. Toda tukaj je zlobnemu namenu »olikancev« spodletelo, to pa edino zato, ker je izzivani gost z zatajevanjem svoje nevolje ohranil mirno kri. Nasproti vsem izzivajočim psovkom je molčal, plačal, kar je zavžil, in mirno zapustil gostilno. Zdaj so »olikanci« stuhtali drugo. Okoli sedme ure napregal je hlapec voz za odhod Rečičkih gostov. Ves ta čas pa je stražil eden omenjenih prežarjev na prostoru med župniščem in med omenjeno gostilno na to, kdaj da se gosta vsedeta na voz. Komaj se to zgodi, smuknil je prežar po cesti na kegljišče tik ceste, da opozori ondi nastavljenе lopove, češ, »takoj pridejo mimo, da izvršite dobro svoje delo!« In res v trenutku, ko pridejo odhajajoči gosti po cesti vstric kegljišča, vsulo se je s kegljišča debelo kamenje na nje; eden teh kamnov je v Rečičkem župnišču; prišel ga je ogledovat eden omenjenih »olikancev« prežarjev. To je resnični dogodek, kakor se bode pričal tudi pri sodniji, ako pride do preiskave. Za vse te podrobnosti tolovajskega napada s kamenjem na mirne popotnike na cesti ve dobro »Narodov« dopisatelj, in vendar kaj pravi?! Ti ljudstvo si napravilo ta tolovajski napad na življenje mirnih potnikov, tako piše »zahrbtnež neodvisnih Savinčjanov« v »Narodu« štev. 272. Toraj mi kmetje in mi fantje Zadrške doline smo po besedah »Narodovega« dopisuna »sami tolovaji, tisto tolovajsko ljudstvo, ki popotnike s kamenjem napadamo na cesti! To je grozni lopovski napad na naše poštenje. Ker nas že tako drzno izzivate, Vam jih pa me Rečičke farmance nekaj prav resnih povemo: Vi pobirate za šepastoj jajčerkoy smradljive žlapotke t. j. laži, da jih potem lučate pred prage drugih, in skušate osmraditi z njimi poštene hiše, češ »tam deluje hudi duh.« Vzemite, vzemite metlo in očedite svoj prag najprej; ondi deluje prav hudi duh, razsaja, da se kar k sosedinjam sliši, trupa in veriži posodo; strelja okrog voglov in tira v obup. »Obžalovanja vredni dogodki, pa vsekakor značilni za prihodnost;« »kar sejete, to bode želi.« Pri nas ni »gospodujoče« družine, ker mi smo odvisni in »starokopitni«; »gospodujoča« družina je pri vas, ki ste pri »neodvisnih« — kjer so »neodvisni« —

tam so »gospodujoči.« — Kar zadeva »našo štacuno«, bodi povedano zahrbtniku »neodvisnih Savinjanov«, da vse regljanje »novokopitnih podkovanih žab« ne bo celo nič opravilo proti kmetijskemu društvu, kakor prave nepodkovane žabe ne opravijo ničesa, kadar regljajo nad mescem, ki jim posveti v temnem mraku v mlako; k večjemu bode regljanje v »Narodu« imelo ta vspeh, da se bodo hitreje vstanovile podružnice v Zadretski dolini in drugod. Kar »Narod« graja, to mora gotovo biti tako dobro in tako koristno, da se samo priporoča, naj se ustanovi. Ker je »Narodovemu« dopisniku »suha cikorijska« take priljubljena krma, da jemlje taisto za nagrado za kovanje laži, mu želimo prav dober tek pri »suhi cikoriji«:

Žaljeni Rečičani in napadeni Zadrečani.

(Prezentacija.) Za grof Lambergov kantonikat pri ljubljanski stolnici je prezentiral sedanji starosta te rodbine Francišek grof Lamberg preč. gosp. dr. Franciška Lampeta, profesorja bogoslovja in vodjo Marijanišča v Ljubljani.

(Zmage ob meji.) Poroča se nam, da so Slovenci pri obč. volitvah v Selnici ob Muri sijajno zmagali. V Kastvu so zavedni volilci pri občinskih volitvah z ogromno večino prekrižali lahonake načrte znanega dr. Krstiča. Tudi iz Boljuna v Istri smo prejeli poročilo, da so Lahoni pri obč. volitvah prodrli samo v 1. razredu.

(Občinski zakon za Kranjsko.) Ravno kar je izšel 4. natis 1. zvezka »ročna izdaja zakonov in ukazov za Kranjsko«, ki obsega občinski red in občinski volilni red za Kranjsko in druge dotične zakone, izdal deželni tajnik Jožef Pfeifer, natisnil in založil A. Klein & Co. V tem zvezku so pregledno urejena sedaj veljavna določila mnogokrat spremenjenega občinskega zakona. Zvezku je pridejan natančno izdelan register.

(Štajarske novice.) Za »Dijaški Dom« v Celju je podaril g. dr. Josip Sernec v Celju še 300 gld. — Celjski drž. pravnik je prišel v veliko nemilost pri nemških Celjanih, ker je zahteval kaznovanje raznih nemških pretepačev. »Deutsche Wacht« ga srdito napada. — Prvi slovenski vožni red na Štajerskem je dobila nova železnica Velenje—Dravograd. — »Slov. Gospodar« bode od novega leta naprej veljal le 4 krone na leto.

(»Vrtec in Angeljček«), ta dva ljubljenca naše mladine bosta izhajala še dalje. Neprecenljive važnosti je dobro mladinsko berilo za ves narod. Dobro, res pozitivno dobro berilo se mora dati mladini že v najzgodnejši mladosti. Ni dovolj, da v mladinskih spisih ni le nič izpodtakljivega, ni dovolj, da se v mladini vzbuja le neka sladkobna čutnost s humanističnimi frazami. Treba je berila, katero pišejo možje, ki so prošinjani od katoliških idej, in da te ideje krepko odsevajo v jasnih potezah iz njihovih spisov. Mladi rod mora v popolni jasnosti dobiti ideje, ki ga naj vodijo v poznejšem življenju. Taka lista sta »Vrtec« in »Angeljček«. Priporočamo ju sedaj še posebno zato, ker so liberalni učitelji ustanovili konkurenčen list proti njima. (»Zvonček«, urejuje ga Gangl, izdaje Jelenc.) Ko smo videli vabilo na ta novi list in »krajno čudne podobe njegove, ki so pač moderne, ne pa lepe in mladini primerne, smatramo za svojo časnikarsko dolžnost, da svoje čitatelje vabimo k obilni naročbi na »Vrtec« in »Angeljčka«.

(Knjižnico ljudskih Iger), katero je pričela izdajati »Slov. kršč. soc. zveza« v Ljubljani, smo že zadnjič pohvalno omenili. Takoj, ko prodaja »Zveza« prvi snopič, izda nadaljnje snopiče, za katere ima pripravljenega že mnogo dobrega gradiva. Priporočamo zato vsem onim, ki so dobili na ogled prvi snopič, da ga obdržijo in poravnajo neznatno naročnino 40 kr., oziroma 45 kr. ker s tem podpro dobro stvar in pridno delujočo »Slov. kršč. soc. zvezo«. Ljubljanskim naročnikom naročnine ni treba pošiljati po pošti, ker se posebej pobere.

(Zdravje v Ljubljani) od 10. do 16. decembra. Novorojenih 28, umrlih 17; za različnimi boleznimi 17; med njimi 7 tujcev in iz zavodov 7; za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer: za škrlatino 2, vrtico 1.

(Star samomerilec.) V Trstu je včeraj skočil skozi okno svojega stanovanja v ulici Pozzacchera — 80-letni starec. Starost je pričela noreti.

(Zaplemba »Edinosti« razveljavljena.) Znano zaplemba »Edinosti« radi novice o prepovedi rus-

kega kurza v Ljubljani je tržaško dež. sodišče razveljavilo.

(Opozorjamo na inserat) domoljubne narodne trdke Ivan Drufovka v Gorici, koja je v korist družbe sv. Cirila in Metoda spravila v promet »Ciril-Methodovo voščilo« (biks) za ličenje obuvala. Zavedni trgovci naj si oskrbé označeno voščilo ter pri prodaji priporočajo svojim odjemalcem.

(Poltretji milijon ljudij izročen lakoti.) Podkralj indijski je sporočil v London, da je vedno manj nade na zadostujočo žetev v Indiji. Več krajev bo skoro brez hrane. 2,226.000 ljudij bo prihodnje leto trpelo lakoto.

(Sejmi po Slovenskem od 27. do 30. decembra.) Na Kranjskem: 27. v Črnomlju, v Idriji, Radečah in na Vrhniki; 28. v Dobu, Mirni peči; 30. v Kočevju in Zagorju za Savo. — Na Koroškem: 27. v Lavamintu. — Na Primorskem: 27. v Divači; 28. v Gorici; 30. v Cevdatu.

Društva.

(Zadruga brivcev in friseurjev v Ljubljani) daje uljudno na znanje, da je deželna vlada dovolila, da smejo biti brivnice v nedeljo dne 24. in 31. decembra t. l. do 9. ure odprte. — Nasprotno bodo brivnice v ponedeljek (sveti dan) dne 25. decembra t. l. celi dan zaprte.

Darovi.

Za Jeranovo dijaško mizo: G. Fr. Bernik, kaplan na Vrhniki 5 gld. — Neimenovan Posavec 2 gld. — G. Jan. Bizjan, dekan v Moravčah 5 gld. — G. Mat. Pintar, župnik v St. Oselici 2 gld. — G. K. Miklavčič, vpok. župnik v Trbojah 1 gld. — G. Al. Jarc, kaplan v Gorjah 2 gld. — G. Jos. Abram, kaplan v Bovcu 2 gld. — G. A. Ramoveš, nadžupnik v Dobropoljah 5 gld.

Bog plačaj! Božje Dete obudi dijakom mnogo dobrotnikov!

Telefonska in brzojavna poročila

Dunaj, 23. decembra. Cesarjev sprepjel ostavko Claryjevega kabineta ter imenoval z lastnoročnimi pismi z dne 22. t. m. tajnega svetnika Witteka vnovič železniškim ministrom ter mu ob enem poveril začasno predsedstvo ministerskega sveta; nadalje je imenoval fem. Welsersheimba zopet ministrom za deželno brambo, ministra Chlendovskega ministrom za Galicijo, ter konečno poveril vodstvo poljedelskega ministerstva sekijskemu načelniku Blumfeldu, notranjih zadev sekijskemu nač. Stummerju, financ sekijskemu načelniku baronu Jorkasch-Kochu, trgovine vnovič sekijskemu načelniku Stibralu, pravosodja sekijskemu načelniku vitezu Sehrottu in vodstvo ministerstva za bogočastje in nauk sekijskemu načelniku vitezu Berndu.

Dunaj, 23. decembra. Današnji uradni list objavlja cesarjeva lastnoročna pisma na odstopivše in novoimenovane kabinetne člane. V pismu na Claryja se naglašja, da je zvesto sledil klicu vladarja v posebno težavnih razmerah in da se je mnogo trudil storiti konec žalostnim političnim zmedam, kar pa je žal postalo sedaj nemogoče. Izreka se mu konečno hvaležno priznanje.

Dunaj, 23. decembra. Cesar je imenoval posl. Začeka in namestnika Hasslwanterja članoma, vpok. seko. načelnika vit. Spaua namestnikom državnega sodišča.

Dunaj, 23. decembra. Cesar se poda jutri zjutraj v Wallsee k nadvojvodi Karlu Franu Salvatorju. 26. dec. se povrne na Dunaj. 29. dec. pride na Dunaj srbski kralj Aleksander in odpotuje 31. dec.

Dunaj, 23. decembra. Voditelj ministerstva Wittek je sporočil pismeno zbornicama, da je nju zasedanje preloženo za nedoločen čas.

Dunaj, 23. decembra. Državni zbor je z najvišjim odlokom z dne 22. t. m. preložen. Dotični odlok objavlja današnja »Wien. Ztg.« v neuradnem delu.

Dunaj, 23. decembra. Novoimenovano Wittekovo ministerstvo je imelo včeraj popoldne svoje prvo posvetovanje.

Dunaj, 23. decembra. Uradni dunajski list objavi jutri cesarjevo potrjenje za zakon, s katerim se odpravi časniški kolek.

Dunaj, 23. decembra. Srbski finančni minister Vuković je včeraj na potu iz Pariza na Dunaju v železničnem vozu nagloma zadet od kapi umrl.

Gradeo, 23. decembra. Pri Wildomu sta trčila vsled megle dva tovorna vlaka. Več železničarjev je bilo ranjenih.

Budimpešta, 23. decembra. Poslanska zbornica je prekinila zasedanje do 18. januarja.

Salerno, 23. dec. Včeraj opoldne se je v kraju Amalfi odtrgala gora ter zasula več hiš in hotel Coppocini. Več ljudij je ubitih.

Novorosijsk ob Črnem morju, 23. decembra. Že tri dni razsaja tu grozen vihar, ki odkriva strehe in ruje drevesa. Brzojavna in brzozvočna zveza je pretrgana. Nekaj parnikov se je potopilo, nekaj jih tiči v luki. Škoda je ogromna.

Vojska v Južni Afriki.

Z bojišča tudi danes angleški generali in poročevalci niso poslali v svet nikakega poročila, in zdi se, kakor da bi bila Krüger in Chamberlain že sklenila premirje. V resnici kajpada temu ni tako, marveč gibanje na celim južno-afriškem bojišču je prav živahno, posebno se pa trudijo angleški generali, da jih vrhovni poveljnik Roberts ob svojem prihodu najde na pripravnem mestu. Da Buri ne drže križem rok, o tem niti ni govora.

Vendar se pa vedno pogosteje čujejo glasovi o mirovnih pogajanjih. Kakor je razvidno iz zdolaj objavljenih petroburške brzojavke, se je Anglija oficijelno po svojem zastopniku obrnila do ruskega carja s prošnjo za posredovanje pri mirovnih pogajanjih. Car se baje še ni odločil in se bržkone tudi ne bo tako kmalu, posebno ne v prilog Angliji. Angleška vlada je neki voljna skleniti mir na podlagi statusa quo, t. j. umakniti hoče vse svoje zahteve. Ali se Buri kot zmagovalci zadovolje s takimi pogoji? Menimo, da ne. V slučaju, da car ne ustreže angleški želji, hoče se Chamberlain obrniti do nemškega cesarja. Tu bodo Angleži prej kaj opravili, toda tudi nemški cesar ne bo tako z lepa odpravil buraskih pogojev.

Da se Anglija res že peča z mislijo glede premirja, je zelo verjetno, ker so se neugodnemu položaju v Južni Afriki pridružile sedaj tudi neljube razmere v Indiji. Poroča se namreč, da iz Indije ne odide na bojišče naročeno število vojakov, ker jih tam sami potrebujejo. Mej ondrotnimi domačini je namreč jelo nevarno vreti in v slučaju pretečega splošnega upora ne bo zadoštovala niti vsa ondrotna angleška moč.

Pa tudi z odpošiljativjo prostovoljskih čet ne gre tako lahko, kakor se bahajo, sicer bi angleški uradni in neuradni agentje ne nabirali vojakov po vseh mogočih kotih angleških naselbin in v raznih mestih na evropski celini, kakor v Belgiji, v Švici, na Ogerskem in drugod. Sicer bi jim pa tudi prav nič ne koristila armada z vseh vetrov nabranih plačanih »junakov«, ker jim poleg vsega primanjkuje transportnih sredstev vseh vrst.

Petrograd, 23. decembra. Angleški poslanik Scott je bil v avdijenci pri carju Nikolaju ter ga v ime vlade prosil posredovanja v sedanji transvalski vojski. Car še ni dal nikakega določnega odgovora.

Berolin, 23. decembra. Tukajšnji listi so mnenja, da se je Anglija zato obrnila do carja Nikolaja za posredovanje, ker se boji, da se Rusija posluži sedanje ugodne prilike v Indiji.

London, 23. decembra. Listi poročajo, da je transvalski poslanik dr. Leyd prosil v Parizu vlado za posredovanje (?).

London, 23. decembra. V tukajšnjih vojaških krogih kroži vest, da se pripravljajo Buri na energičen napad. Vest pa menda ni povsem verjetna, ker se Buri izogibajo ofenzive, in tudi ni imenovan nikak kraj.

London, 23. decembra. Pri Ladysmithu je zadnje dni izgubil White 7 mrtvih in 14 ranjenih. Ali je skušal prodreti iz mesta, ali je bil napaden, poročilo ne pove.

DOBRA VARČNA KUHINJA.

Juhina zabela Maggi prekosi vse druge: vsako juho in slaboten bulon stori v trenutku dober in redilen, — le nekoliko kapljic je treba — Dobí se v izvornih steklenicah po 50 vinarjev po vseh prodajalnicah delikatez, dišav, kolonijalnega in špecerijskega blaga. Izvirne steklenice se po ceni napolnujejo z novo juhino zabelo Maggi-jevo. 830 14-14

Št. 43.203.

Vabilo.

993 3-1

Že mnogo let oproščajo se blagotvoritelji čestitanja ob novem letu in ob godovih s tem, da si jemljó oprostne listke na korist mestnemu ubožnemu zakladu.

Na to hvalevredno navado usoj se mestni magistrat tudi letos slavno občinstvo opozarjati z dostavkom, da so razpečevanje oprostnih listkov drage volje prevzeli gospodje trgovci **Karol Karinger** in **Vaso Petričič** na Mestnem trgu ter **Albert Schaeffer** na Kongresnem trgu.

Vrhu tega bode v smislu obstoječega ukrepa občinskega sveta raznašal mestni uradni sluga tudi letos oprostne listke po hišah.

Za vsak oprostni listek, bodisi za novo leto ali za god, je kakor doslej položiti jedno krono in na opisani poli poleg imena pristaviti tudi število vzetih listkov.

Velikodušnosti niso stavljenе meje.

Pisnim pošiljkatvam bodi pridejan tudi razločni naslov pošiljatelja.

Imena blagotvoriteljev se bodo sproti razlašala po novinah.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dné 21. decembra 1899.

Župan:

IVAN HRIBAR l. r.

Št. 13069.

Razpis

986 3-2

službe dež. živinozdravnika na Vrhniki.

Za Vrhniko je popolniti na novo ustanovljena služba provizoričnega deželnega živinozdravnika.

S to službo je združen letni dohodek 600 gld., in sicer je v pokritje te svote zagotovljen iz deželnega zaklada znesek 400 gld., dočim ste se občini Vrhnika in Borovnica zavezali 200 gld. prispevati v to svrhu.

Dotični zdravnik je dolžan, brezplačno ogledovati klavno živino na Vrhniki in v Hribu in ondi nadzorovati živinske sejme.

Prosilci za to službo naj pošljejo svoje prošnje z dokazili o starosti znanji slovenskega in nemškega jezika in o živinozdravniški usposobljenosti

do 20. januvarija 1900

deželnemu odboru kranjskemu.

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani, dné 17. decembra 1899.

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno blago za bandera, baldahine, raznobarvne plašče, kazule, pluviale, dalmatike, velume, albe, koretelje, prte itd

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popravila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni bandera in vso drugo obleko.

Prečastite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih ozirati na domačo tvrdko ter ne uvažujejo tujih tvrdk, družtev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižjo ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim spoštovanjem se priporoča 250 52-42

Ana Hofbauer,

imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode v Ljubljani, Wolfove ulice 4.

Usojam si slavnemu občinstvu naznaniti, da sem prevzel v lastno oskrb

„Narodni hôtel“

in

prenočišče za tujce

v svojem v novo zgrajenem poslopji Dunajska cesta št. 26.

Hotel je blizu južnega kolodvora. Dobe se razna fina vina iz lastnih velikih kletij, kakor je tudi dobra kuhinja na razpolago. Sobe za prenočišča so jako lepe in z vso postrežbo preskrbljene.

Priporočam se slavnemu občinstvu za mnogobrojni obisk ter se zabeležim s spoštovanjem

994 3-1

Ivan Grajzar veletržec.

!! Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje !!

Stanje hranilnih vlog 30. septembra 1899: čez 2 milijona gld.

Denarni promet v devetih mesecih: čez 6 $\frac{1}{2}$ milijona gld.

Ljudska posojilnica

Preje: Gradišče štev. 1. — Sedaj: Kongresni trg št. 2, I. nadstr.

Sprejema

hranilne vloge

vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan in jih obrestuje po

4 $\frac{1}{2}$ %

brez kakega odbitka, tako da sprejme vložnik od vsacih vloženih 100 gld. čistih 4 gld. 50 kr. na leto.

Stanje hranilnih vlog 30. septembra 1899:
2,112.219 gld. 99 kr.

Promet v 9 mesecih od 1. jan. do 30. sept. 1899:
6,757.658 gld. 53 kr.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo. — Za nalaganje po pošti so poštno-hranilnične položnice na razpolago.

V Ljubljani, dné 10. oktobra 1899.

853 20

Dr. Ivan Šusteršič,
predsednik.

Josip Štška, knezoškofijski kancelar,
podpredsednik.

Anton Belec,
posestnik, podjetnik in trgovec
v Št. Vidu nad Ljubljano.

Frančišek Birk,
stolni vikar v Ljubljani.

Dr. Janko Brejc,
odvet. koncip. v Ljubljani.

Odborniki:
Dr. Andrej Karlin,
gimn. profesor v Ljubljani.

Karol Kauschegg,
veleposestnik v Ljubljani.

Matija Kolar,
župnik pri D. M. v Polji.

Ivan Kregar,
načelnik okrajne bolniške
blagajne v Ljubljani.

Dr. Vilko Schweitzer,
odvetn. koncip. v Ljubljani.

Gregor Štubar,
župnik na Rudniku.

Dr. Aleš Ušentčnik,
stolni vikar v Ljubljani.

Josip Kastelic,

krojaški mojster
v Ljubljani, Vodnikov trg št. 4
priporoča se prečast. duhovščini v
izdelovanje vsakovrstne

obleke,

posebno
talarjev, površnikov itd.

Izdelujem birete, oingulum in vsako-
vrstne šemise, kakor tudi vsa druga
v to stroko spadajoča dela na-
tančno po meri.

Prosim prečastito duhovščino, da me
blagovoli počastiti s cenjenimi naročili,
zagotavljam, da bojem vedno skrbel,
da izvršim vsako naročilo v največjo za-
dovoljnost prečastitih naročnikov.

Slav. p. n. občinstvu priporočam svojo
dobro urejeno krojaško delavnico,
v kateri izdelujem

obleke za gospode in dečke

po najnovšem kroju, natančno po meri.
Zunanja naročila točna. — Cene pri-
merno nizke. 519 31-30

Dobiva se povsod.

927 (36-3)

Sarg's Kalodont.

— Najbolje in najceneje sredstvo za čiščenje zob. —

„The Mutual“, zavarovalna družba za življenje v New-Jorku.

Popolnoma vzajemna.

Police so po preteku 2 let nespodbijalne in po preteku
3 let nezapadljive.

Konečne številke bilance za l. 1898:

Denarno stanje	1.369.576,693-29 kron
Zavezanosti na račun lastnikov polic	1.150.168,487 79 »
Prebitok na račun lastnikov polic	212.408.205 50 »
Zavarovalno stanje všteti telesne rente	4.795.509,175-81 »
Dohodki leta 1898	299.660,000— »

Rezerve premij avstrijskih zavarovalnic založene so v avstrijski zlati
renti pri c. kr. ministerijalnem plačilnem uradu na Dunaju.

Letne dividende. — V polni sami zajamčena posojila in
odkupi v gotovini.

Pojasnila, prospekte itd. daje 858 26-5

generalno zastopstvo za Kranjsko

v Ljubljani, Frančiškanske ulice št. 16, II. nadstr.

Dunajska filialka
Hranilne vloge na knjižice s 4%.

Menjalnica, borzno posredovanje, posojila na vred-
nostne papirje, menični eskompt, vinkuliranje in
984 3 razvinkuliranje obligacij.

Živnostenská banka

na Dunaju, I., Herrengasse 12.

Glavnice v akcijah 20.000.000 K.
Reservni zaklad nad 7.500.000 K.
Centrala v Pragi.

Podružnice v Brnu, Plznju, Budejovicah, Pardubicah,
Taboru, Benešavi, Iglavi, Moravski Ostravi.

Telefon št. 135.

Kupuje in prodaja vse zdej zaznamovane
etekte in druge vrednostne listine
po dnevnem kurzu.

Pri dež. kot trg. sodišču protokolirana

„BANKA Maks Veršec“

v LJUBLJANI.

Poštni čekovni promet št. 847-533.

Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5, 10 goldinarjev.
Sprejema hranilne vloge v tek. računu (Giro-konto),
obresti od dne do dne po 4%.

Poštno-hranilnične položnice so na razpolago.

Dunajska borza.

Dne 22. decembra.

Skupni državni dolg v notah	98 gld. 55 kr.
Skupni državni dolg v srebru	98 » 25 »
Avstrijska zlata renta 4%	115 » 30 »
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	98 » 25 »
Ogerska zlata renta 4%	115 » 40 »
Ogerska krona renta 4%, 200	94 » 40 »
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	921 » — »
Kreditne delnice, 160 gld.	372 » — »
London vista	121 » 37 1/2 »
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. vetj.	59 » 07 1/2 »
20 mark	11 » 81 »
20 frankov (napoleonor)	9 » 66 1/2 »
Italijanski bankovci	44 » 70 »
C. kr. cekini	5 » 72 »

Dne 22. decembra.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	167 gld. — kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	156 » — »
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	199 » 75 »
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	98 » 25 »
Tisine srečke 4%, 100 gld.	137 » — »
Dunavske vravnave srečke 5%	129 » 25 »
Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	106 » 50 »
Posojilo gorisške mesta	— » — »
4% kranjsko deželno posojilo	— » — »
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	96 » — »
Prijoritete obveznice državne železnice	207 » 75 »
» » južne železnice 3%	162 » — »
» » južne železnice 5%	119 » 25 »
» » dolenskih železnic 4%	99 » 50 »

Kreditne srečke, 100 gld.	202 gld 15 k.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	155 » — »
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	20 » 10 »
Rudolfove srečke, 10 gld.	27 » — »
Salmove srečke, 40 gld.	86 » 25 »
St. Genois srečke, 40 gld.	85 » 75 »
Waldsteinove srečke, 20 gld.	90 » — »
Ljubljanske srečke	26 » — »
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	147 » 25 »
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	3030 » — »
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	412 » — »
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	65 » 25 »
Splošna avstrijska stavbinska družba	97 » — »
Montanska družba avstr. plan.	266 » 75 »
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	203 » — »
Papirnih rubljev 100	127 » 25 »

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za izgube pri žrebanjih, pri izžrebanju
najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje.
Kulturna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“

I., Wallzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh
potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.

Kinč in svečice za božična drevesca

igrače, nadalje

gumi-galoše,

samo najboljšega izdelka, ruske in ame-
riske, priporoča

galanterijska zaloga 981 5-4

Ivan Kordik-a

v Ljubljani, Prešernove
ulice št. 10-14.

Poštno pošiljatve se pošljejo obratno, le s polovico stroški.

Bogato izbero

božičnih in novoletnih daril

priporoča 975 6-4

droguerija F. Petauer v Ljubljani.

Vkusno vrejena lepotilna sredstva, mične novosti
po različnih cenah.

Toaletni predmeti, dišave, čaj, rum,
konjak, likêri, vina.

Fotografični aparati, prijetna in poučna zabava za
mladino in odrasle.

Na sedmih javnih razstavah s prvimi odlikami obdarovano.

Pristno
le s

na
podplatu

šent Petersburgske galoše

Vsak dan jih izdela
tovarna 848 10-9

40.000 parov!

Edini pogodniki: Messtorff, Behn & Co., Dunaj, I.

Na drobno se prodajajo v vseh boljših prodajalnicah čevljev in modnega blaga.